

22. Kansanhuolto

Kansanhuoltolautakunnan ja kansanhuoltotoimiston toimintakertomus v:lta 1947 oli seuraavan sisältöinen:

Kansanhuoltolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Kansanhuoltolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna puheenjohtajana toimitusjohtaja J. Laakso, varapuheenjohtajana kauppaneuvos V. Mattinen sekä jäseninä kaupungineläinlääkäri O. W. Ehrström, kipsityöntekijä Y. Forsström, valistussihteeri A. Laurikainen, ylitarkastaja U. Nurminen, ent. maaherra B. G. W. Sarlin, varatuomari A. O. Stenvall, johtaja K. A. Wendelin, yliohtaja S. Winter ja johtaja J. Vuortama.

Kaupunginhallituksen edustajana oli apulaiskaupunginjohtaja P. Railo ja siirtoväen edustajana toimitusjohtaja J. Heitto.

Keskusjaosto. Kansanhuoltolautakunnan valitsemaan keskusjaostoon kuuluivat puheenjohtajana lautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtajana lautakunnan varapuheenjohtaja sekä jäseninä ylitarkastaja Nurminen, ent. maaherra Sarlin, varatuomari Stenvall ja yliohtaja Winter. Varajäseninä olivat kaupungineläinlääkäri Ehrström, valistussihteeri Laurikainen ja johtaja Vuortama.

Kokoukset ym. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 22 kertaa, pöytäkirjojen pykälämäärä oli 248. Keskusjaosto kokoontui 21 kertaa, pöytäkirjojen pykälämäärä oli 196.

Lautakunnan ja keskusjaoston sihteerinä toimi hovioikeudenauskultantti E. U. Louhio.

Päätökset. Kansanhuoltolautakunta teki seuraavat lopulliset päätökset: kuluttajien toimikunnan perustamisen tarpeettomuudesta ¹⁾, ostokorttien jakamisesta asuintalojen välityksellä ²⁾, pakkolämmitysmääräysten johdosta tehdyistä valituksista ³⁾, maidon pastöroimiskulujen peittämisestä ⁴⁾, sunnuntain maitoannoksen jakamisesta MI kortin haltijoille maanantaisin ⁵⁾, kansanhuoltotoimiston sisäisen tarkkailutoiminnan organisaatiota tutkivan jaoston asettamisesta ⁶⁾, jaoston asettamisesta valmistelemaan tärkeimpien elintarvikkeiden ns. noteeraustoimikunnan perustamisesta ⁷⁾ sekä hallintopakon soveltamisesta ⁸⁾.

Keskusjaosto teki seuraavat lopulliset päätökset: matkustajakotien ja yömajojen huonemaksujen vahvistamisesta ⁹⁾, saunaliikkeen luokitteluksista ¹⁰⁾, parturien ja kamppaamoiden luokitteluksista ¹¹⁾, vaatturiliikkeiden ja ompelimojen luokitteluksista ¹²⁾, ravitsemisliikkeiden hinnoitteluryhmän määräämisestä ¹³⁾, pesuloiden maksuista ¹⁴⁾,

¹⁾ Kansanh. lk. 17 p. tammik. 7 §. — ²⁾ S:n 28 p. tammik. 14 §. — ³⁾ S:n 13 p. helmik. 19 §, 16 p. huhtik. 52 §, 21 p. toukok. 91 § ja 13 p. elok. 149 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. toukok. 89 §, 11 p. kesäk. 109 §, 13 p. elok. 139 §, 17 p. syysk. 177 § ja 24 p. lokak. 187 §. — ⁵⁾ S:n 1 p. lokak. 182 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. lokak. 192 §. — ⁷⁾ S:n 14 p. marrask. 208 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. jouluk. 247 §. — ⁹⁾ Kansanh. lk. keskusj. 26 p. maalisk. 41 §, 1 p. lokak. 145 ja 149 §. — ¹⁰⁾ S:n 29 p. elok. 130 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. tammik. 8 §, 5 p. maalisk. 26, 27 ja 28 §, 26 p. maalisk. 48 §, 1 p. lokak. 147 ja 150 §. — ¹²⁾ S:n 17 p. tammik. 4, 5 ja 6 §, 13 p. helmik. 19 §, 26 p. maalisk. 38, 39, 42 ja 44 §, 7 p. toukok. 64, 65 ja 68 §, 21 p. toukok. 72 ja 73 §, 11 p. kesäk. 85, 86, 90 ja 96 §, 26 p. kesäk. 99 §, 13 p. elok. 118 §, 1 p. lokak. 146 §, 5 p. jouluk. 180 § ja 22 p. jouluk. 186 §. — ¹³⁾ S:n 13 p. elok. 115 ja 117 §, 17 p. syysk. 137 §, 5 p. jouluk. 182 § ja 22 p. jouluk. 192 §. — ¹⁴⁾ S:n 17 p. syysk. 139 §.

saunamaksujen korottamisesta ¹⁾, hallintopakon soveltamisesta ²⁾, kirjallisten varoitusten antamisesta elinkeinon harjoittajille ja yksityishenkilöille ³⁾, sekä syyteilmoitusten tekemisestä ⁴⁾.

Esityksiä tehtiin kansanhuoltoministeriölle jalkineiden jakelujärjestelmän uusimisesta ⁵⁾, naudanlihan vapauttamisesta säännöstelystä ⁶⁾, varhaisperunan viljelyn huomioimisesta maataloustuotteiden luovutusvelvollisuutta määrättäessä ⁷⁾, homogenisoidun maidon rasvapitoisuuden määräämisestä ⁸⁾, pilkkeiden hinnan korottamisesta ⁹⁾, maahan tuotettavien sitruunoiden jakamisesta ostokorttien kuponkeja vastaan kulutuskeskuksien asukkaille ¹⁰⁾, kuljetuskustannuslisän korottamisesta ¹¹⁾ ja eräiden tuottajien vapauttamisesta maataloustuotteiden luovutusvelvollisuudesta ¹²⁾; kaupungin hallitukselle eräiden määrärahojen ylittämistä ¹³⁾, kansanhuoltotoimiston virka-ajan muuttamisesta ¹⁴⁾, maitokauppojen aukipitamisestä sunnuntaisin ja pyhäpäivinä ¹⁵⁾, viljelmien luokitustoimikunnan jäsenistä ¹⁶⁾, ostokorttien jakeluhenkilökunnan palkoista ¹⁷⁾, v:n 1948 talousarvioksi ¹⁸⁾, Lauttasaaren ja Sörnäisten kanslian lakkauttamisesta tammikuun 1 p:stä 1948 lukien ¹⁸⁾, ns. tutkimusjaoston oikeudesta saada palkata itselleen sihteeri ¹⁹⁾; sekä valtioneuvostolle ennakko-varojen varaamisesta Helsingin kaupungissa oleville kiinteistöille polttopuun hankkimista varten tulevaksi lämmityskaudeksi ²⁰⁾.

Lausunnot. Lautakunta antoi seuraavat lausunnot: kaupungin hallitukselle kansanhuollonjohtajan viran hakijoista ²¹⁾ ja Lauttasaaren ja Sörnäisten kanslioitteen lakkauttamisesta ²²⁾; kansanhuoltoministeriölle liikennepiirin tehtävien siirrosta kansanhuoltotoimistolle ²³⁾ sekä elinkeinotoiminnan säännöstelytoimikunnalle makkaroiden yömyynnistä ²⁴⁾.

Keskusjaoston antamat lausunnot koskivat vaatturiliikkeiden luokittelua ²⁵⁾ ja ravitsemisliikkeiden hinnoitteluryhmän määräämistä ²⁶⁾.

Kansanhuollonjohtajan kertomusvuonna antamista lausunnoista mainittakoon elinkeinotoiminnan säännöstelytoimikunnalle annetut 1 634 lausuntoa anomuksista elinkeinotoiminnan aloittamisesta tai laajentamisesta sekä kansanhuoltoministeriölle annetut 372 lausuntoa konttorikoneiden saamista koskevasta anomuksista.

Kirjeenvaihto. Lähetettyjä kirjeitä oli kertomusvuonna 145 538 ja saapuneita oli 55 160.

Kansanhuoltotoimisto

Henkilökunta. V:n 1947 talousarvioon oli varattu palkkamäärärahoja 342 virkailijan palkkaamista varten, mutta oli viroissa kertomusvuoden alussa 302 virkailijaa ja vuoden lopussa 248. Henkilökunnan väheneminen johtui pääasiassa sen oma-aloitteisista eronpyynnöistä, jolloin säästäväisyssyistä kaikkia avoimiksi tulleita virkoja ei täytetty. Täten saavutettiin palkkamenoissa n. 2 000 000 mk:n säästö.

Kaupunginvaltuusto myönsi kansanhuollonjohtaja, varatuomari E. K. Sirviölle pyynnöstä eron helmikuun 1 p:stä sekä nimitti kansanhuollonjohtajan virkaan kanslia-sihteeri, varatuomari E. K. Uskin, joka ryhtyi virkaansa hoitamaan maaliskuun 10 p:nä.

¹⁾ Kansanh. lk. keskusj. 1 p. lokak. 151 § ja 10 p. lokak. 155 §. — ²⁾ S:n 28 p. tammik. 16 §. — ³⁾ S:n 13 p. helmik. 18 §, 16 p. huhtik. 60 § ja 13 p. elok. 123 §. — ⁴⁾ S:n 5 p. maalisk. 34 §, 26 p. maalisk. 52 §, 16 p. huhtik. 61 §, 7 p. toukok. 70 §, 21 p. toukok. 76 §, 11 p. kesäk. 91 §, 26 p. kesäk. 100 §, 13 p. elok. 124 §, 17 p. syysk. 142 §, 14 p. marrask. 173 ja 175 § ja 22 p. jouluk. 196 §. — ⁵⁾ Kansanh. lk. 17 p. tammik. 8 §. — ⁶⁾ S:n 26 p. maalisk. 38 §. — ⁷⁾ S:n 24 p. huhtik. 66 §. — ⁸⁾ S:n 13 p. elok. 145 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. elok. 147 §. — ¹⁰⁾ S:n 5 p. jouluk. 218 §. — ¹¹⁾ S:n 5 p. jouluk. 220 §. — ¹²⁾ S:n 22 p. jouluk. 248 §. — ¹³⁾ S:n 28 p. tammik. 15 §, 13 p. helmik. 20 §, 21 p. toukok. 92 ja 94 §, 13 p. elok. 148 §, 24 p. lokak. 189 § ja 14 p. marrask. 199, 200, 201 ja 202 §. — ¹⁴⁾ S:n 5 p. maalisk. 27 §. — ¹⁵⁾ S:n 21 p. toukok. 90 §. — ¹⁶⁾ S:n 26 p. kesäk. 125 §. — ¹⁷⁾ S:n 13 p. elok. 136 ja 137 § ja 14 p. marrask. 203 ja 204 §. — ¹⁸⁾ S:n 5 p. syysk. 165 §. — ¹⁹⁾ S:n 14 p. marrask. 210 §. — ²⁰⁾ S:n 13 p. elok. 156 §. — ²¹⁾ S:n 13 p. helmik. 21 §. — ²²⁾ S:n 22 p. jouluk. 235 ja 236 §. — ²³⁾ S:n 26 p. maalisk. 39 §. — ²⁴⁾ S:n 29 p. elok. 164 §. — ²⁵⁾ Kansanh. lk. keskusj. 13 p. helmik. 20 §, 26 p. maalisk. 43 ja 49 §, 16 p. huhtik. 58 §, 7 p. toukok. 67 §, 21 p. toukok. 74 §, 26 p. kesäk. 104 §, 29 p. elok. 131 § ja 22 p. jouluk. 187 ja 188 §. — ²⁶⁾ S:n 17 p. tammik. 7 §, 28 p. tammik. 9 §, 26 p. maalisk. 40, 45, 46 ja 47 §, 16 p. huhtik. 57 §, 7 p. toukok. 66 §, 21 p. toukok. 75 ja 83 §, 11 p. kesäk. 87, 88, 89 ja 95 §, 26 p. kesäk. 101 §, 10 p. heinäk. 107 §, 13 p. elok. 114, 116 ja 119 § 29 p. elok. 128 §, 17 p. syysk. 140 ja 141 §, 24 p. lokak. 162, 163 ja 165 §, 14 p. marrask. 172 §, 5 p. jouluk. 179 ja 181 §, 22 p. jouluk. 189, 190, 191 ja 193 §.

Kansanhuoltoministeriö vahvisti varatuomari Uskin virkanimityksen maaliskuun 20 p:nä. Apulaiskansanhuollonjohtaja, varatuomari P. Riikonen hoiti oman toimensa ohella helmikuun 1 p:n ja maaliskuun 10 p:n välisen ajan kansahuollonjohtajan virkaa. Apulaissihteeri, hovioikeudenauskultantti K. Väisäselle myönnettiin pyynnöstä ero virastaan lokakuun 1 p:stä, tukku- ja vähittäiskauppaosaston osastonjohtajalle E. Nylundille elokuun 1 p:stä sekä samasta päivästä lukien vaatetusosaston osastonjohtajalle A. Keposelle, kummallekin niinikään omasta pyynnöstään. Apulaisosastonjohtajat A. Salomaa ja E. Hallaperä nimitettiin sanotusta päivästä lukien edellinen tukku- ja vähittäiskauppaosaston ja jälkimmäinen vaatetusosaston osastonjohtajaksi. Toimistoapulainen Hj. Lundgren nimitettiin elokuun 1 p:stä lukien vaatetusosaston apulaisosaston johtajaksi. Laskentaosaston osastonjohtaja O. Thusberg pidätettiin häntä vastaan erinäisistä virkamiehenä tehdyistä rikoksista nostettujen syytteiden takia virantoimituksesta lokakuun 25 p:stä lukien toistaiseksi ja Haagan sivukanslian johtaja C. Sandberg erotettiin virastaan toukokuun 1 p:stä; samalla nimitettiin hänen tilalleen rouva A. Toivari.

Eräitä henkilökuntaa koskevia asioita käsitellään alempana kansanhuoltotoimistossa ilmenneiden väärinkäsitysten yhteydessä.

Huoneistot. Kansanhuoltotoimiston pääosa, kansanhuollonjohtajat, kanslia-, tarkkailu-, laskenta-, laitos- ja ravintola-, maatalous-, tukku- ja vähittäiskauppa-, polttoaine- ja kuljetusosastot sekä polttoainepäällikön osasto toimivat edelleenkin Mikonkadun 9:ssä ja Hallituskadun 17:ssä.

Ostokortti- ja vaatetusosastot olivat sijoitettuina Ritarihuoneelle, minkä lisäksi toimistolla oli seuraavat sivukansliat: Sörnäisten kanslia, Kulmavuorenkatu 2, Munkkiniemen kanslia, Laajalahdentie 12, Lauttasaaren kanslia, Kloorantie 9, Malmin kanslia, Päätie 6, Oulunkylän kanslia, Juhannusmäki 11 ja Haagan kanslia, Asematie 38.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin yleiset ostokorttien jakelut Erottajan kalliosuojan jakelukansliana, ja käytettiin sitä myös jalkineostolupien jakelupaikkana sekä hinnanalennuskorttihakemusten vastaanottopaikkana.

Osastojen ja kanslioiden toiminta. *Tarkkailuosasto.* Kertomusvuonna oli tarkkailuosaston palveluksessa osastonjohtaja, 2 apulaisosastonjohtajaa, kirjaaaja, konekirjoittaja ja kertomusvuoden lopussa 22 tarkkailijaa, joista 4 vaatetusalan erikoistarkkailijaa, 2 ravintolatarkkailijaa ja 2 liha-alan erikoistarkkailijaa. Lisäksi oli erikoistarkkailijoita huonekalualaa, parturi- ja kampaamoliikkeitä, siirtomaatavara-, maito- ja leipämyymälöitä, matkustajakoti- ja hotelliliikkeitä, sauna- ja pesuliikkeitä varten. Tarkkailijat suorittivat Suur-Helsingin alueella säännöstelyn alaisten tarvikkeiden tarkkailua sekä yleistä säännöstelymääräysten noudattamisen valvontaa.

Tehokkaan tarkkailun aikaansaamista häyttasi osaltaan henkilökunnan vähälukuisuus. Samoin sitä vaikeutti tarkkailijoiden runsas siirtyminen muille toimialoille. Niinpä erosi kertomusvuoden aikana osastosta 10 henkilöä ja heidän sijaansa tulleiden henkilöiden lukumäärä oli vain 5.

Osasto oli läheisessä ja kiinteässä yhteistoiminnassa poliisilaitoksen rikospoliisiosaston säännöstelyryhmän ja kansanhuoltoministeriön tarkkailuosaston kanssa. Toimiston tarkkailijat toimivat myös asiantuntijoina rikospoliisiosastoon takavarikoitujen tarvikkeiden hintoja arvioitaessa.

Osastolla käsiteltiin kertomusvuoden aikana yhteensä 1 506 säännöstelyrikosilmoitusta, joista 551 tapauksessa tehtiin ilmoitukset rikospoliisille syytetoimenpiteitä varten. Kirjallisia varoituksia annettiin 65 tapauksessa sellaisille säännöstelymääräysten rikkojille, joiden suhteen ei katsottu sillä kertaa olevan syytä ryhtyä enempiin toimenpiteisiin. Edelleen mainittakoon, että kertomusvuonna osastolle saapuneiden kirjelmien, ilmiantojen ja virka-apupyyntöjen lukumäärä oli 1 848, kun taas lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 1 916.

Syytetoimenpiteitä aiheuttaneet ilmoitukset koskivat suurimmaksi osaksi vahvistettujen tahi kohtuullisten hintojen ja maksujen ylittämisiä sekä myös huomattavalta osalta tarvikkeiden myyntiä niille säädettyä hinnanvahvistusta hakematta. Elinkeinonharjoittajien luona sekä eri alojen liikkeissä ja myymälöissä toimeenpanemissa tarkastuksissa kiinnitettiin huomiota erikoisesti hintoihin ja maksuihin. Erittäinkin tarkkailtiin ulkomailta hankittujen tekstiilien markkinoimisen suhteen, että niiden markkinoiminen vähittäisliikkeille ja kuluttajille tapahtui vahvistettuihin hintoihin. Myös-

kin liikkeitten varastoissa olleiden säännösteltyjen tarvikkeiden hankintaa tarkkailtiin suoritettujen tarkastusten yhteydessä.

Sanomalehti-ilmoitusten nojalla myytäviksi tarjottujen tarvikkeiden hintoja, jotka useissa tapauksissa olivat kohtuuttoman korkeat, tarkkailtiin jatkuvasti, ja tuloksena olikin useiden ylihinnoilla ostettavaksi tarjottujen tarvikkeiden takavarikoiminen sekä ylihintoja vaatineen henkilön ilmoittaminen syytteeseen pantavaksi.

Tarkkailutoiminnalle antoi runsaasti työtä liikkeiden myymälöissä ja varastoissa tapahtuneiksi ilmoitetut lukuisat murrot ja varkaudet, joiden johdosta suoritettiin anastettujen tarvikkeiden luettelointeja. Nämä sitoivat suuressa määrin tarkkailuosaston tarkkailuvoimia ja siten osaltaan vähensivät mahdollisuutta suorittaa varsinaista säännöstelymääräysten tarkkailua.

Toimiston tarkkailijat suorittivat myös ajoittain epäselvissä tapauksissa toimiston eri osastoilla elinkeinoharjoittajien jättämien tilitysten ja muiden selvitysten tarkastuksia sekä näin saatuja tuloksia vertaamalla liikkeessä suoritettujen tarkastusten osoittamiin tuloksiin useissa tapauksissa selvittivät säännöstelymääräysten rikkomistapauksia.

Laskentaosasto. Laskentaosastolla, jonka johtajana oli lokakuun 25 p:nä tapahtuneeseen virasta pidättämiseen saakka kapteeni evp. O. Thusberg ja sen jälkeen virkaatoimittavana herrat Honkavaara ja Talasmaa, laskettiin kertomusvuoden aikana seuraavat kuponkimäärät:

	Kpl, noin		Kpl, noin
Kahvikuponkeja	3 850 000	Sokerikuponkeja	28 915 000
Maitokuponkeja	18 116 000	Tupakkakuponkeja	33 815 000
Rasvakuponkeja	10 087 000	Viljakuponkeja	9 081 000
Saippuakuponkeja	24 000	Suklaajauhekuponkeja	542 000
Sakariinikuponkeja	3 530 000		
		Yhteensä	107 960 000

Ostolupia tarkastettiin noin 189 000 kpl.

Laitos- ja ravintolaosasto. Osaston johtajana toimi herra S. Ehrnrooth ja osaston toimesta annettiin ostolupia ravintoloille, sairaaloille, lastentarhoille, talouskouluille ym. laitoksille ja tilapäistarkoituksiin. Ravintolakortteja H annettiin 15 733 ja I 1 562 734, K-kortteja annettiin 777, M⁵-kortteja 2 238 335, N-kortteja 71, R³-kortteja 354 732, S³-kortteja 124 692 ja S⁵-kortteja 3 437. Ostolupia annettiin 120 499, jotka oikeuttivat ostamaan seuraavat määrät eri tarvikkeita:

	Tarvikkeiden määrä	Ostolupien luku
Eläinrasvaa, kg	1 946	509
Juustoa, kg	6 548	1 047
Kahvia, kg	3 552	379
Kahvimaitoa, ltr	2 275 398	15 023
Kalaa, kg	1 397	42
Kuorittua kuivaa maitoa, kg	252	3
Lihaa, kg	13 888 232	2 151
Luurasvaa, kg	663	2
Maitoa, ltr	5 504 952	20 177
Mallassarvintä, kg	7	1
Margariinia, kg	17 045	5 156
Marmelaadia, kg	977	9
Perunoita, kg	2 113 749	971
Perunajauhoja, kg	3 687	829
Rusinoita, kg	233	3
Saippuaa, kg	56 157	6 651
Sakariinia, gr	440 615	1 258
Sokeria, kg	152 737	11 504
Suklaajauhetta, kg	1 031	201
Suolaa, kg	47 456	757

	Tarvikkeiden määrä	Ostolupien luku
Tanskalaisia omenoita	1 098	3
Teetä, kg	6	2
Tupakkaa, pisteitä	107 839	51
Viljatuotteita, kg	3 787 775	48 485
Voita ja margariinia, kg.	131 341	5 285
Yhteensä	—	120 499

Maatalousosasto. Maatalousosaston johtajana oli neiti A. Aalto. Lautakunnan alueella luokiteltiin 891 viljelmää. Näistä oli:

	Viljel- miä	Muunnettua peltoalaa, ha	Luovutus- yksiköitä
Yli 2 ha viljelmää	202	2 083,13	1 160 603
O.25 ha—1.99 ha	186	112,53	61 944
O.05 ha—0.24 ha	503	60,70	33 385
Yhteensä	891	2 256,36	1 255 932

Kotieläimiä oli helmikuun 28 p:nä osaston luetteloissa seuraavat määrät:

Hevosia	1 086	Lihotussikoja	622
Lehmiä	1 028	Nuoria sikoja	1 043
Sonneja yli 2 v.	17	Porsaita	375
Sonneja alle 2 v. ja hiehoja	131	Lampaita yli 1 v.	1 319
Vasikoita	146	Lampaita alle 1 v.	356
Härkiä	3	Kanoja ja kukkoja	8 418
Vuohia	343	Muuta siipikarjaa	134
Karjuja	35	Mehiläisyhteiskuntia	161
Emakoita	244		

Lehmän haltijoita oli 543 ja muun karjan haltijoita 2 042, yhteensä 2 585 karjan haltijaa.

Tavallisia ostokortteja jaettiin 26 286 ja erikoiskortteja 2 938, yhteensä 29 224 korttia. Eri tarvikkeille annettiin 11 408 ostolupaa.

Vaaleetusosaston. johtajina olivat herra A. Keponen heinäkuun 31 p:nään saakka ja siitä lähtien herra E. Hallaperä.

Kertomusvuoden aikana annettiin alla mainituille anojille seuraavat määrät tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostolupia:

Kuluttajat ilman tilitysvelvollisuutta:	Tavalliset kpl	ostoluvat, pisteitä	Lisäpistekortit, kpl	pisteitä
Tulipalossa yms. tekstiilitarv. menettäneet	1 027	33 915	1 516	60 825
Siirtolaiset	408	12 711	—	—
Reserviläiset	—	—	416	19 605
Invaliidit	—	—	881	35 060
Pikkulapset	25 320	697 081	8 141	488 460
Kodin perustajat	25 078	933 326	—	—
Lumpun luovuttajat	—	—	2 783	73 151
Kansanhuoltoministeriön määräyksestä	4 138	966 177	—	—
Yhteensä	55 971	2 643 210	13 737	677 101

Ostolupia ja lisäpistekortteja annettiin yhteensä 69 708 kpl vastaten pistearvoltaan 3 320 311 pistettä.

Lisäksi annettiin ostolupia 17 082 kpl ja irroitettiin korteista niitä vastaavat pisteet yhteensä 399 478.

Elinkeinonharjoittajat ym. tilitysvelvolliset:	Ompelulangan kpl	ostoluvat, pisteitä	Muut kpl	ostoluvat, pisteitä
Kulkukauppiaat	—	—	189	29 609
Ompelimot	641	15 161	95	11 156
Yksityiset ompelimot	1 438	15 416	4	490
Vaatturit	561	8 315	577	43 071
Jalkinekorjaamot	1 949	44 624	3 426	404 260
Laitokset, järjestöt ja liikkeet	4 846	2 825 187	—	—
Muut	110	2 862	2	147
Yhteensä	9 545	2 911 565	4 293	488 733

Ostolupia annettiin yhteensä 13 838, joka määrä vastaa 3 400 298 pistettä.

Vaatetusosasto sai 111 360 jalkinevakuutusostolupaa, joista 88 459 jaettiin anojille ja 22 901 siirrettiin v:een 1948.

Yhteenvedo v:n 1947 aikana jaetuista ostoluvista:

Tekstiili- ja nahkatarvikkeiden ostoluvat:	Kpl	Pisteitä
Kuluttajille ilman tilitysvelvollisuutta jaetut	86 835	3 719 789
Elinkeinonharjoittajille tilitysvelvollisuuksin jaetut	13 838	3 400 298
Jalkinevakuutusostoluvat	88 459	840 360
Yhteensä	189 132	7 960 447

Vuoden aikana jaettiin 8 941 suojaapukua ja 4 438 donkeypukua, 13 445 paria kumiteriä ja 794 paria kumisaappaita.

Yhteenvedo liikkeiden tilityksistä. Toimistolle tilitettävät liikkeet tilittivät kertomusvuoden aikana 40 069 220 pistettä sekä 144 523 ostolupaa, pistearvoltaan 12 883 487 pistettä, kaikkiaan 52 952 707 pistettä. Jalkineostolupia tilitettiin vakuutusostolupia J.351 133 559 kpl ja ostokuponkeja E.269 19 994 kpl. kaikkiaan 153 553 kpl. Liikkeiden varastot käsittivät tammikuun 1 p:nä 1947 32 051 116 pistettä ja joulukuun 31 p:nä 1947 30 381 746 pistettä, kaikkiaan 1 669 370 pistettä.

Ostokorttiosaston johtajana oli herra L. Heikkilä. Osaston toimintaa valaisevat seuraavat osaston käsittelemiä asioita koskevat luvut:

Osasto I:

esitetty raskaustodistuksia	8 338
esitetty imetystodistuksia	7 944
annettu ostokortteja	295 347
annettu pisteitä äidinmaidon luovuttamisesta	635
annettu lisäsokeria	28 934

Osasto II:

hyväksytty lääkärintodistuksia	13 865
hylätty lääkärintodistuksia	519
annettu ostokortteja sairauden perusteella	431 173
annettu ostokortteja verenluovutuksen perusteella	8 732

Osasto III:

annettu ostokortteja	10 674
Y-ostokortti ilmoitettu kadonneeksi	10 908
Muu kortti ilmoitettu kadonneeksi	9 676

Osasto IV:

annettu ostokortteja ulkomaalaisille	3 155
annettu S-kortteja ulkomaalaisille	10 852

Osasto V:

annettu ostokortteja vastasyntyneille	5 369
annettu uusia ostokortteja muissa tapauksissa	8 327
vaihdettu ostokortteja	5 847

Osasto VI:

vaihdettu ostokortteja työn perusteella	14 735
vaihdettu ostokortteja muun syyn takia	3 272
annettu ostolupia	31 300
asetettu säännöstelymääräysten rikkomisesta syytteeseen	279
leimattu vieraskuntalaisten kortteja	n. 30 000
puhelintiedusteluja	n. 60 000

Polttoaine- ja kuljetusosasto, jonka johtaja oli herra L. Saloranta, jakoi kertomusvuonna eri tarvikkeita seuraavat määrät:

Polttopuita, m ³	227 100	Saippua, kg	9 213
Koksia, tonnia	72 806	Suodatinpusseja, pisteitä	197
Kuonakoksia, tonnia	550	Nauloja, kg	32 507
Kivihiiltä, tonnia	2 665	Suutarinnauloja, kg	6 013
Kivihiilimurskaa, tonnia	3 360	Autojen ulkorenkaita, kpl	8 029
Ruskohiiltä, tonnia	688	Autojen sisärenkaita, kpl	7 790
Antrasiittiä, tonnia	1 279	Moottoripyör. ulkorenkaita, kpl ..	47
Bensiiniä, ltr	14 549 580	Moottoripyör. sisärenkaita, kpl ..	47
Petroolia, ltr	122 041	Hevosajoneuv. ulkorenkaita, kpl ..	47
Kaasuöljyä, kg	4 970	Hevosajoneuv. sisärenkaita, kpl ..	26
Moottoriöljyä, ltr	4 948	Polkupyöriä renkaineen, kpl	1 921
Vaihtoöljyä, ltr	1 775	Polkupyörien ulkorenkaita, kpl ..	23 888
Voiteluaineita, kg	8 312	Polkupyörien sisärenkaita, kpl ...	19 829
Karbiidia, kg	152	Kuorma-autoja (jakopäätos), kpl.	37

Tukku- ja vähittäiskauppaosaston johtajana toimi filosofian maisteri E. Nylund heinäkuun 31 päivän saakka ja sen jälkeen herra O. Salomaa.

Kertomusvuoden aikana osasto myönsi saippuaostolupia, jotka edustivat seuraavat määrät: teollisuuslaitoksille 158 485 kg, pesuloille 21 505 kg, saunoille 12 309 kg, kamppaamoille ja parturiliikkeille 16 570 kg, jalkinekorjaamoille 879 kg, yhdistyksille ym. 4 870 kg sekä vähittäisliikkeille 443 282 kg, mistä viimeksi mainitusta määrästä 251 912 kg oli pesusaippuaa, 182 419 kg hienoa saippuaa ja 8 951 kg partasaippuaa. Lisäksi myönnettiin ostolupia, joilla vähittäisliikkeet saivat 8 551 661 kg vehnätuotteita ja 15 980 470 kg muita viljatuotteita sekä leipomot 4 254 780 kg vehnätuotteita, 10 312 910 muita viljatuotteita ja 141 540 kg siirappia.

Maidon tuonti Helsinkiin oli seuraava:

Kuukausi	Maitoa, ltr				Kermaa, Rkg			
	Koko määrä	Keski-määrä päivää kohden	Ylin määrä	Alin määrä	Koko määrä	Keski-määrä päivää kohden	Ylin määrä	Alin määrä
Tammikuu	5 112 625	164 923	192 272	112 394	16 325	526	867	269
Helmikuu	4 675 847	166 994	188 590	130 363	14 522	519	797	256
Maaliskuu	5 127 225	165 394	186 951	129 489	14 329	462	722	243
Huhtikuu	5 127 514	170 917	206 741	132 578	15 930	531	908	209
Toukokuu	5 181 929	167 159	208 427	115 157	17 226	553	980	214
Kesäkuu	5 021 059	167 369	198 584	139 903	22 358	745	1 187	293
Heinäkuu	4 895 822	157 896	214 280	113 790	25 108	809	1 166	468
Elokuu	5 086 118	164 065	186 977	141 157	22 773	734	1 000	515
Syyskuu	5 241 076	174 702	199 461	142 600	21 408	713	899	420
Lokakuu	5 158 666	166 405	198 236	112 590	14 090	454	876	270
Marraskuu	5 074 905	169 163	186 571	132 517	15 648	522	818	177
Joulukuu	5 652 861	180 737	239 973	145 776	14 319	461	738	197

Ylimääräisiä jakeluja oli Helsingissä seuraavasti:

Elintarvike ja korttilaji	Tarvikemäärä	Jakeluaika
Suklaajauhe (tai tee) V 27, gr	100 (50)	17.3 —15.4
Suklaajauhe (tai tee) U 68, gr	100 (50)	10.5 —30.6
Suklaajauhe (tai tee) U 67, gr	100 (50)	10.7 —31.8
Suklaajauhe (tai tee) U 69, gr	100 (50)	22.9 —31.10
Sokeri, S 91 ja 93, gr	500	16.6 —30.7
Sokeri, Y 181, gr	1 000	21.7 —31.8
Perunajauhot leipäkortt.kup. 84, gr	250	1.8 —31.8
Perunajauhot U 71, gr	250	15.10—30.11
Kahvi V 52, gr	250	31.3 —17.5
Kahvi V 53, gr	250	6.6 —31.8
Kahvi V 55, gr	250	8.11—31.10
Kahvi V 81, gr	250	10.12—31.1 48
Tupakka T 273 ja 274, pisteitä	4	17.3 —29.3
Rusinat V 82, gr	250	1.12—31.12
Tanskalaiset omenat (tai hunaja) gr	1 000 (500)	8.10—31.12

Sivukansliat. Alla oleva taulukko esittää seuraavien sivukanslioiden käsittelemien asioiden lukumäärän:

Käsittely koski	Haagan	Lautta- saaren	Malmin	Munkki- niemen	Oulun- kylän	Sör- näisten
Vastasyntyneitten annoksia	180	181	. .	194	300	7 350
Pikkulasten lisäsokeriannoksia	—	—	6 064	—	—	62 100
Raskaana olevien naisten annoksia .	167	170	982	182	500 }	38 730
Imettävien naisten annoksia	256	260	817	278	500 }	—
Äidinmaidon luovuttajien annoksia .	26	13	12	14	48	—
Verenluovuttajien annoksia	79	158	91	178	130	916
Sairaiden lisäannoksia	—	—	3 503	—	—	56 170
Suurperheiden lisäannoksia	—	—	75	—	—	—
Metsätyöntekijäin lisäannoksia	—	—	432	—	—	—
Lääkärintodistuksia	841	795	—	955	1 000	9 540
Ostokorttien vaihtoa	—	610	4 161	630	600 n.	1 200
Ostokorttien leimauksia	275	..	..	..	300 n.	1 500
Syyteilmoituksia	1	—	—	—	7	—

Sörnäisten kanslia jakoi 8 000 hinnanalennuslomaketta ja myönsi 7 436 ostolupaa, joista 4 436 koski tekstiilejä ja 3 000 ostolupaa muuta tavaraa. Malmin kanslia jakoi 35 223 yleisostokorttia ja myönsi 23 892 ostolupaa, niistä 3 012 vähittäisliikkeille, 320 leipomoille, 1 063 ravintoloille, 1 398 laitoksille, joista 460 vastaten 16 539 pistettä oli tekstiiliostolupia, 1 165 (34 979 pistettä) kodin perustajille, 9 315 reserviläisille ja siirtolaisille ym., 1 552 (39 690 pistettä) lapsille, 217 (21 520 pistettä) tilitystä vastaan, 262 lumpuista P7, 389 lapsille P7, saippuaa koskevia 663, jalkineita koskevia 2 410, kumi-jalkineita koskevia 513, rukkasia koskevia 999, häitä ja hautajaisia varten 515 ja syntymäpäiviä varten 99. Jalkineostoonomuksia otettiin vastaan 3 193 ja jalkineostovalituksia 207, polkupyörän ostoonomuksia otettiin vastaan 672, petroolia jaettiin 907 ltr, koneöljyä 12 kg ja apulantaa 21 370 kg. 800 korttihakemusjäljennöstä lähetettiin eri lautakunnille. Hinnanalennuslomakkeita jaettiin Malmin kansliassa 2 500 ja tilityskaavakkeita otettiin vastaan 2 612.

Yleiset ostokorttien jakelut. Kertomusvuonna toimeenpannuissa kahdessa yleisessä ostokorttien jakelussa jaettiin seuraavat määrät ostokortteja:

Leipäkortteja	665 149	Maitokortteja	812 183
Rasvakortteja	717 005	Yleisostokortteja	726 044
Lisärasvakortteja	485 509	Vaatetuskortteja	352 019
Yhteensä			3 757 909

Hinnanalennuskorttien jakelu. Hinnanalennuskorttiantomuksia jätettiin 15 933, joista ehdittiin ratkaista 10 642, jolloin 9 492 hyväksyttiin ja 1 150 hylättiin.

TA-kortteja jaettiin 15 842, joista kuponkeja jouduttiin mitätöimään 2 308 100 mk:n edestä.

Alentamisen perusteet jakaantuivat seuraavasti: perhelisä 5 %, raskaudentila ja imettäminen 15 %, työkyvyttömyys 5 %, sairaus 10 % ja vanhuus 65 %.

Kulufustarviketilanne. Ravitsemistilanne oli kertomusvuoden aikana yleensä tyydyttävä ja edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti parempi. Niinpä kertomusvuoden aikana voitiin erinäinen määrä erilaisia ravitsemisaineita vapauttaa säännöstelystä, kuten suola helmikuun 1 p:stä lukien, lampaan, vuohen ja hevosenliha tammikuun 1 p:stä, sianliha maaliskuun 1 p:stä, liha kokonaisuudessaan ja lihajalosteet huhtikuun 1 p:stä, perunat toukokuun 5 p:stä, suolattu silakka toukokuun 16 p:stä, suolattu lohi sekä tuore silakka ja lohi toukokuun 14 p:stä, jakelusäännöstelystä marmelaadi kesäkuun 1 p:stä, veriohukaisjauhe kesäkuun 16 p:stä, verimakkara ja palttu heinäkuun 1 p:stä, Carioca savukelaatu syyskuun 1 p:stä ja pikahernekeitto elokuun 1 p:stä.

Kertomusvuonna toimeenpannut lukuisat ylimääräiset jakelut paransivat lisäksi melkoisessa määrin pääkaupungin ravitsemistilannetta.

Yleismainintana voidaankin sanoa, että ravitsemistilanne oli täällä tyydyttävä varsinkin jos vertauskohtana käytetään edellisiä vuosia ja yleismaailmallista tilannetta.

Maito. Suurimpia häiriöitä Helsingin ravitsemistilanteelle säännöstelyn aikana aiheutti maidonjakelu. V. 1946 täytyi 54 päivänä jättää aikuisten maitoannos jakamatta. Kertomusvuonna parantui tilanne tässä suhteessa huomattavasti, jolloin ns. mustia maitopäiviä oli vain 9. Tämä johtui maidon tuotannon noususta ja kuljetustilanteen paranemisesta. Viimeksi mainittu taas aiheutui maidonkuljetusastioiden lisääntyneestä valmistuksesta, alkukuljetusmateriaalin paranemisesta ja rautateiden lisääntyneestä kuljetuskyvystä.

Lihan niukkuus oli tyypillistä Helsingin ravitsemistilanteelle koko säännöstelyn ajan. Tässä suhteessa tapahtui kertomusvuoden aikana ehkä parannus, mikä ratkaisevasti johtui lihan säännöstelyn lopettamisesta. Niinpä lihaa ja kaikenlaisia lihajalosteita oli yleensä kysyntää vastaava määrä saatavana, naudanliha teki kuitenkin ajoittain tästä poikkeuksen.

Tekstiilitilanteesta kertomusvuoden aikana ei voida sanoa samaa kuin ravitsemistilanteesta, joskin sitä koko vuoden tilannetta tarkastaen voitaneen pitää parempana kuin edellisenä vuonna. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon, että tilanne oli vuoden eri aikoina ja eri tekstiilitarvikkeiden kohdalta sangen vaihteleva.

Tilanteen parannukseksi oli merkittävä heinäkuun 1 p:nä tapahtunut villasekoitteisten kankaiden ja näistä valmistettujen tarvikkeiden pistearvojen alentaminen sekä eräiden tuotteiden, kuten naisten hattujen ja neuletuotteiden vapautuminen pistesäännöstelystä. Vuoden loppupuolella ilmestyi markkinoille jonkin verran parempilaatuisia pukukankaita. Niinikään saatiin kauppaan enemmän korkeamman laatuista ulkomaisia tekstiilejä. Tästä olikin seurauksena, että huonomman laatuiset tekstiilituotteet jäivät osittain myymättöminä liikkeiden varastoihin.

Kertomusvuoden aikana sovellettiin Helsingissä ensi kerran ns. työpaikkajakelujärjestelmää naisten kesäkankaiden kohdalla.

Yleismainintana voitiin sanoa, että kertomusvuoden tekstiilitilanne edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuneesta paranemisesta huolimatta ei ollut tyydyttävä.

Nahkatilanne parantui huomattavasti, johtuen tämä pääasiassa lisääntyneestä tuonnista. Niinpä saivat esim. jalkinekorjaamot paria kevätkuukautta lukuunottamatta säännöllisesti korjausnahkaa. Valmiiden jalkineiden kohdalla voitiin säännöstelyä jonkin verran helpottaa, niinpä huhtikuun 1 p:stä lukien vapautettiin käytetyt jalkineet säännöstelystä. Huhtikuun 30 p:stä alennettiin eräiden jalkinelaatujen pistearvoja sekä jotkut laadut kokonaan vapautettiin jakelusäännöstelystä ja syyskuun 10 p:stä tehtiin kumijalkineiden myynti vakuutusostoluvista riippumattomaksi. Helsinkiä varten luovutetut jalkinekiintiöt olivat suuremmat kuin edellisinä vuosina, mistä johtuen jakeluperusteita voitiin jonkin verran lieventää.

Liikkeiden säännöstelynalaiset tekstiilivarastot olivat vuoden alussa n. 32 000 000 pistettä, nousten maaliskuun loppuun mennessä 39 000 000 pisteeseen. Kesäkuun lo-

pussa laski varastojen pistearvo kuitenkin 24 500 000 pisteeseen, mutta johtui tämä osaltaan huhtikuussa annetusta kesäkankaiden pakkomarkkinomismääräyksestä ja edellä mainitusta pistearvojen alentamisesta. Vuoden lopussa oli täällä tekstiilitavaraa varastoissa 30 300 000 pistettä vastaava määrä.

Polttoainetilanne. Vuoden alussa oli kulutusta varten täällä varastoituna polttoaineita, eri laadut haloiksi muunnettuina, 750 000 m³. Samaan aikaan oli Helsingin polttopuun hankintajärjestön jäsenillä kaukokuljetusreittien varsilla halkoja 780 000 m³. Ilman kaasuja ja sähkölaitoksen kulutusta, joiden hiilivarastot eivät sisältyneet edellä olevaan varastoinventointiin, laskettiin kaupungin vuotuisen polttoainetarpeen olevan halkoina 2 800 000 m³; huonelämmitys oli tällöin supistettu 70 %:ksi normaalista. Tästä kulutusmäärästä oli kevätkauden, tammikuun 1 p:n ja toukokuun 31 p:n välisen ajan, kulutus 1 600 000 m³; joten täällä ja kaukokuljetusreittien varsilla olevat varastot vastasivat suurin piirtein kulutusta. Huomioonottamalla välttämätön tasausvara n. 200 000 m³ ja jäätyneiden vesistöjen takana oleva varasto-osa 170 000 m³, osoitti tilanne lähitulevaisuuteen nähden kuitenkin lähes 400 000 m³ polttoainevajausta. Näin ollen oli ankara lämmityksen säännöstely välttämätön. Erikoisen huolestuttava oli tilanne sen johdosta, että metsissä hakkuupinoissa olevat varastot olivat supistuneet 680 000 m³ edellisen vuoden vastaavan ajankohdan määrän oltua yli 1 500 000 m³.

Tilanteen pelasti kuitenkin vilkastunut tuonti. Tammikuussa saatiin käyntiin toinen 10 %:n koksijakelu lämmityskaudeksi 1946/47 ja metsävarastoista saatiin halkoja suoraan kulutukseen. Yleisenä ilmiönä ja jatkuvana lämpövalituksien aiheena olikin tuore halko koko kevätkauden ajan.

Lämmityskaudeksi 1947/48 voitiin jo kesällä jakaa koksia pienkuluttajille 60 % ja suurkanaluttajille 20 % ja viimeksi mainituille marraskuussa vielä 10 %. Hiilitalojen oli kertomusvuonna edelleenkin tultava toimeen haloilla lukuunottamatta stokerlaitoksia, jotka saattoivat käyttää hiilimurskaa. Öljylämmitystä ryhdyttiin kaikin keinoin edistämään, mutta vuoden loppuun mennessä se ei vielä päässyt sanottavasti alkuun.

Polttoainepäällikön alaisesta halkokeskusvarastosta voitiin tilapäisessä pulassa olevia kuluttajia jatkuvasti huoltaa. Varastoa täydennettiin halonhankkijoiden pakollisella prosenttiluovutuksella sekä hiilivaihdolla teollisuuden ja sähkölaitoksen kanssa. Lisääntynyt hiilentuonti ja sähkölaitoksen siirtyminen öljylämmitykseen turvasivat kaasuja ja sähkölaitoksen häiriintymättömän toiminnan.

Lämpimän veden jakelu oli kansanhuoltoministeriön säännöstelemä. Kevätkaudella sallittiin 8 jakelua ja syyskaudella joulukuussa 1 jakelu.

Halkojen enimmäishintaa jouduttiin vuoden aikana korottamaan kaksi eri kertaa. Vuoden alussa oli koivuhalkojen hinta vapaasti vaunussa tai varastossa 595 mk/m³, elokuun 1 p:stä 665 mk/m³ ja joulukuun 3 p:stä 665 mk/m³. Kohonneet hinnat vaikuttivat haitallisesti polttoaineiden hankinnan rahoitukseen, joka jo muutenkin vuokrasäännöstelyn jatkuessa oli vaikeata. Marraskuun alusta voimaan tullut valtioneuvoston päätös, jolla lämmityskustannukset pääosaltaan joutuivat vuokralaisten maksettavaksi, pelasti kuitenkin tilanteen joutumasta tässä suhteessa umpikujaan. Mainittakoon vielä, että 8 asuintaloa oli kevätkaudella pakkolämmityksessä ja 2 vuoden loppupuoliskolla.

Kansanhuoltotoimistossa tapahtuneet väärinkäytökset. Kertomusvuoden aikana todettiin kansanhuoltotoimistossa tapahtuneen eräitä väärinkäytöksiä, jotka valitettavalla tavalla kiinnittivät yleisön huomion toimistoon. Syyskesällä todettiin liikkeellä olevan huomattavan määrän pestyjä ja uudelleen värjättyjä irtopisteitä, joista osan epäiltiin olevan peräisin kansanhuoltotoimistosta keväällä kadonneesta kolmesta säkillisestä poltettavaksi aiottuja mitätöityjä ostokortin kuponkeja. Niinikään otaksuttiin poliisin taholta, että kansanhuoltotoimiston laskentaosaston päällikkö O. P. Thusberg olisi virka-asemaansa väärinkäyttäen laskenut liikkeeseen tilitettäväksi tuotuja ostokortin kuponkeja. Asian johdosta nostetussa ja suurta huomiota herättäneessä syytejutussa olivatkin syytettynä mm. mainittu Thusberg virkamiehenä tehdystä jatketusta säännöstelyrikoksesta, kavaltamisesta, veronkavaltamisesta ja petoksesta, kansanhuoltotoimiston autonkuljettaja A. I. Lehto ja ylivahtimestari V. O. Vesistö kavaltamisesta ja säännöstelyrikoksesta sekä tarkkailija T. O. Leppänen virkamiehenä tehdystä pöytäkirjan väärennyksestä. Asian oikeudellinen käsittely ei kertomusvuoden loppuun mennessä vielä päättynyt.

Kansanhuoltotoimiston toimistoapulaiset S. Ojamaa, K. Hellman ja N. Doktor ase-

tettiin kertomusvuoden aikana syytteeseen virka-asemaansa väärinkäyttäneen tekemistään eräiden ostolupien kirjoittamisesta tai väärentämisestä. Oikeuskäsittely heidänkään kohdaltaan ei vuoden loppuun mennessä päättynyt.

Toiminnasta johtuneet kustannukset. Kansanhuoltolautakunnalle oli kertomusvuotta varten myönnetty määrärahoja 43 421 205 mk, ja menot nousivat tilien mukaan seuraaviksi:

Menoerä	Määrärahat, mk	Menot, mk
Palkkiot	169 000	129 300
Tilapäinen työvoima	35 083 510	34 028 492
Kesälomasijaiset	430 000	345 193
Vuokra	1 508 695	1 852 816
Valaistus	85 000	91 315
Siivoaminen	65 000	72 836
Kaluston hankinta	90 000	23 670
Painatus ja sidonta	800 000	733 650
Tarverahat	1 000 000	1 937 082
Kuljetus- ja matkakustannukset	80 000	115 841
Ostokorttien jakelu	4 110 000	7 769 333
Yhteensä	43 421 205	47 099 528